

Zapis o ZOOM sestanku dne 10.6.2021

E-sodelovanje osnovnih in srednjih šol pri zagotavljanju pomoči seniorjem pri uporabi interneta in e-storitev

Dne 10.6.2021 ob 13. uri smo organizirali ZOOM sestanek na temo E-sodelovanje osnovnih in srednjih šol pri zagotavljanju pomoči seniorjem pri uporabi interneta in e-storitev. Sestanek je bil sklican na pobudo zaslužnega profesorja Univerze v Mariboru, dr. Jožeta Gričarja, ki je koordinator nastajanja »Kažipota 55+: E-vključevanje v aktivno staranje. Za odrasle otroke 55+, ki skrbijo za starše 75+«. Namen tega sestanka je bil, da bi s konstruktivnim razmišljanjem spodbudili k sodelovanju osnovne in srednje šole pri pospešenem vključevanju učencev zadnjih razredov osnovnih šol in dijakov srednjih šol v pomoč pri uporabi interneta in e-storitev. Pri tem bi se šole povezale v lokalni skupnosti tudi z drugimi pomembnimi ustanovami kot so npr. občinske uprave, zdravstveni domovi, knjižnice, muzeji, socialni zavodi idr. Dr. Jožetu Gričarju se je ideja o tem povezovanju porodila zaradi povečane potrebe po znanju IKT-ja pri starejših ljudeh. Ta potreba se je pokazala in povečala še zlasti v času trajanja epidemije, ki jo je povzročil COVID-19.

Prvi sestanek je bil prvotno zamišljen samo za koroško regijo in bi ga nato razširili na celotno Slovenijo, vendar so se nam že tokrat pridružili tudi nekateri predstavniki iz drugih območnih regij. Odziv nanj je bil velik, saj se je prijavilo kar trinajst osnovnih šol (tri iz Slovenj Gradca, dve iz Raven na Koroškem, Mislinja, Črna na Koroškem, Dravograd, Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Šentrupert in Šentjanž) pet srednjih šol (dve iz Slovenj Gradca, dve iz Raven na Koroškem in ena iz Ljubljane), dva šolska centra (Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec) in ena fakulteta (FZSV Slovenj Gradec), katerim so se pridružili še predstavniki dveh zdravstvenih domov (Slovenj Gradec in Trebnje), NIJZ Ravne, Univerzitetne knjižnice Maribora, knjižnice Ksaverja Meška Slovenj Gradec, Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika, Posavskega muzeja Brežice, Združenja bank Slovenije, Ministrstva za javno upravo Slovenije, Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje ter Mestnih občin Slovenj Gradec in Maribora. Šole so večinoma predstavljali ravnatelji ali njihovi namestniki in dva svetovalna delavca. Podrobnejši seznam prijavljenih udeležencev je v priponki, ki jo dodajam.

Prisotni:

Jože Gričar, Jasna Kolar Macur, Martina Šisernik, Gabrijela Kotnik, Blaž Šušel, Larisa Jeromel, Marjeta Vaupot, Neda Hudopisk, Meta Čebulj, Mojca Čerče, Ivanka Stopar, Mitja Pranjić, Jože Tratar, Vera Zorman, Ingrid Močnik, Lilijana Zorko, Ana Mandl, Ksenija Jaklin, Mateja Lah Novosel, Andreja Miša Hrovath Derganc, Helena Pavlič, Aljaž Banko, Anita Ambrož, Mojca Hrastelj Brelih, Helena Gaberšek in »Midergan«.

DNEVNI RED:

1. Dobrodošli na e-sestanek: Mag. Jasna Kolar Macur, koordinatorica prostovoljnega dela, Srednja zdravstvena šola Slovenj Gradec

2. Pozdrav:

- mag. Gabrijela Kotnik, direktorica ŠC Slovenj Gradec

- Blaž Šušelj, ravnatelj, Srednja zdravstvena šola Slovenj Gradec
- Martina Šisernik, podžupanja Občine Slovenj Gradec
- 3. Kratka predstavitev udeležencev
- 4. Pomen multidisciplinarnega in večgeneracijskega e-sodelovanja šol: Dr. Jože Gričar, zaslužni profesor Univerze v Mariboru
- 5. Predstavitev izkušenj in načrtov e-sodelovanja osnovnih in srednjih šol pri zagotavljanju pomoči seniorjem pri uporabi interneta in e-storitev:
 - Mag. Jasna Kolar Macur, koordinatorica prostovoljnega dela, Srednja zdravstvena šola Slovenj Gradec E-sestaneke osnovnih in srednjih šol Jasna Kolar 10.6.2021
 - Lidija Konečnik Mravljak, ravnateljica, Prva osnovna šola Slovenj Gradec
 - mag. Helena Gabersek, soc. ped., svetovalna delavka, Druga osnovna šola Slovenj Gradec
 - Ingrid Močnik, ravnateljica, Tretja osnovna šola Slovenj Gradec
 - Natalija Aber Jordan, ravnateljica, Osnovna šola Mislinja
 - Marija Krajnc, svetovalna delavka Gimnazije Ravne
 - mag. Ivanka Stopar, direktorica, Srednja šola Ravne
 - dr. Mojca Čerče, prof. Gimnazija Slovenj Gradec, predavateljica na Višji strokovni šoli Slovenj Gradec
- 6. Priložnosti sodelovanja patronažne službe zdravstvenega doma in šol za usposabljanje za uporabo interneta in e-storitev na domovih: Marjeta Vaupot, mag. posl. ved, direktorica, Zdravstveni dom Slovenj Gradec
- 7. Interes NIJZ za sodelovanje: Neda Hudopisk, Predstojnica OE Ravne na Koroškem, dr.med., spec. javnega zdravja
- 8. Sodelovanje šol pri usposabljanju stanovalcev za uporabo interneta, e-storitev in mobilnih telefonov: mag. Marjana Kamnik, vodja poslovne enote KDS Slovenj Gradec
- 9. Interes bank za sodelovanje: Mateja Lah Novosel, poslovanje s prebivalstvom, odgovorna urednica Bančnega vestnika & Ksenija Jaklin, strokovna sodelavka, Izobraževalni center, Združenje bank Slovenije
- 10. Interes knjižnic za sodelovanje:
 - Draga Ropič, direktorica, Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec
 - dr. Zdenka Petermanec, ravnateljica, Univerzitetna knjižnica Maribor
- 11. Interes muzejev za sodelovanje: Alenka Černelič Krošelj, direktorica, Posavski muzej Brežice
- 12. Razprava
- 13. Povzetek ugotovitev: Mag. Jasna Kolar Macur & dr. Jože Gričar

AD/1,3 Sestanek se je začel z dobrodošlico in otvoritvenim govorom sklicateljice in soorganizatorke sestanka, mag. Jasne Kolar Macur, v katerem se je predstavil potek oz. program sestanka.

AD/2 Sledili so pozdravni govori direktorice Šolskega centra Slovenj Gradec, mag. Gabrijele Kotnik, ravnatelja Srednje zdravstvene šole Slovenj Gradec, Blaža Šušlja in podžupanje Mestne občine Slovenj Gradec, Martine Šisernik.

AD/4 Nato je dr. Jože Gričar predstavil namen tega sestanka, v katerem je poudaril potrebo starejših po znanju uporabe IKT. Starejši so to potrebo začutili še posebej v času epidemije koronavirusa, saj so se mnogi več mesecev videvali s svojimi vnuki ali pravnuki samo preko videoklicev ali videokonferenc. Mnogi so tudi bili primorani pomagati pri domačih nalogah in učenju na daljavo. Dr. Gričar poudari, da je ta sestanek namenjen spodbudi k sodelovanju različnih skupnosti pri reševanju vprašanja, kako pomagati seniorjem in tudi ostalim pri

osvajanju znanj uporabe računalniške in druge digitalne tehnologije. Zanj je sodelovanje bistvenega pomena, čeprav je to po njegovem mnenju najtežja stvar.

Ad/5 Po uvodnem govoru dr. Gričarja, na katerem je predstavil svojo zamisel o projektnem sodelovanju več akterjev pri učenju IKT seniorjev in tudi ostalih ranljivih skupin prebivalstva, so svoje izkušnje in zamisli predstavili tudi nekateri udeleženci zoom sestanka.

- Mag. Jasna Kolar Macur je predstavila prostovoljno delo dijakov Srednje zdravstvene šole Slovenj Gradec, ki deluje pod okriljem desetih mentorjev – profesorjev Srednje zdravstvene šole Slovenj Gradec. Je mentor in hkrati koordinator prostovoljnega dela omenjene šole. Prostovoljno delo z dijaki opravljajo že 23 let, njegov namen pa je vsa leta enak in sicer, da vključujejo njihove dejavnosti v socialne sfere prebivalstva, kjer posamezniki potrebujejo socialno pomoč prostovoljcev. Prostovoljno delo izvajajo predvsem v obliki družabništva, pomoči pri medosebnih odnosih, kvalitetnemu preživljanju prostega časa, preprečevanju osamljenosti, varstva otrok, pomoči pri manjših gospodinjskih opravilih, merjenju krvnega tlaka in krvnega sladkorja, pomoči invalidom pri različnih življenjskih aktivnostih in sodelovanju pri različnih delavnicah. V pomoč so lahko tudi odraslim otrokom, ki skrbijo za starše in potrebujejo samo občasna varstva. Sodelujejo z zdravstvenimi domovi, medgeneracijskimi centri, domovi za stare, NIJZ, centri za socialno delo in raznimi društvi. V okviru prostovoljnega dela so pred leti sodelovali tudi v projektu Simbioza, ki je imel podoben namen, o katerem je govor na današnjem sestanku. Projekt Simbioza se je izvajal pod geslom »Učimo starejše računalništva« in je potekalo pod okriljem Filantropskega društva Slovenije. Dijaki so, kot prostovoljci, v vlogi izvajalcev izobraževanj, pomagali starejšim udeležencem izobraževanj, da so se naučili računalniških in internetnih znanj ter uporabo mobilnih telefonov. Pri tem projektu je šlo za preplet medgeneracijskega sodelovanja, prostovoljstva, prenos izkušenj in znanja med generacijami in prenos samih medgeneracijskih odnosov v lokalno okolje. Za ta projekt je bilo veliko zanimanja in je bil zelo uspešen. Udeležencem so bile prikazane tudi slike iz ene učne delavnice. Mag. Kolar Macurjeva je mnenja, da se učence in dijake spodbudi k prostovoljstvu v to smer in predlagala, kar je predlagal že dr. Gričar, da se to napiše že morda v letni učni načrt v začetku leta. Predlagala je tudi, da bi se izdelal nek enoten logotip, ki bi predstavljal pomoč učencev in dijakov pri učenju IKT in bil razpoznaven za iskalce tovrstne pomoči. Uporabljali bi ga lahko vsi izvajalci, ki bi se pridružili temu projektu. Poudari prednosti šol, saj imajo opremljene računalniške učilnice za kvalitetno in masovno izvajanje učenja. Večjo oviro vidi v nameri poučevanja na domovih, kajti tu lahko naletimo na več pasti, predvsem pa je pri organiziranju takšnih oblik poučevanja potrebno upoštevati veliko dejavnikov, ki zagotavljajo varnost otrok in racionalnost. Na teren – dom uporabnikov poučevanja, naj bi se napotilo samo polnoletne, pa še to pri prvih obiskih obvezno z mentorjem. Vsekakor pa bi se fokusirali na spodbujanje organiziranj tečajev po vseh šolah v Sloveniji.

- Mag. Helena Gaberšek, ki je svetovalna delavka na Drugi osnovni šoli Slovenj Gradec, je povedala, da je tudi njihova šola sodelovala v projektu Simbioza »Učimo starejše računalništva« in imajo enake izkušnje ter se strinja z predhodno povedanim. Ravnateljica Tretje osnovne šole Slovenj Gradec, ga. Ingrid Močnik, nas je seznaniła z njihovimi izkušnjami, kjer je poudarila, da njihovi otroci niso zmožni poučevanja računalniške tehnologije, je pa dala pobudo, da bi k sodelovanju vključila njihove starše.

- Tudi prof. Meta Čebulj, ki je psihologinja na Gimnaziji Ravne na Koroškem in vodja prostovoljcev na tej šoli, je povedala, da imajo izkušnje s prostovoljstvom različnih oblik in tudi učenja IKT. Podpira predhodno izrečene pobude.

- K besedi je bila povabljen tudi dr. Mojca Čerče, ki je bila dolga leta svetovalna delavka na Gimnaziji Slovenj Gradec in 15 let tudi mentorica dijakom prostovoljcem. Tudi ona da pobudo, da se prostovoljstvo z učenjem seniorjev da v letni učni načrt in da se omogoči dijakom izkušnjo prostovoljnega dela s starostniki. Predlaga, da v okviru prostih izbirnih vsebin napišejo tudi letno poročilo o izvajanju prostovoljnega dela in da se na koncu naredi tudi analiza le tega. Predlaga tudi, da bi šole imele tudi na primer SOS telefon vsaj 2 uri na dan, na katerega bi dežurali dijaki.

- Zaradi odsotnosti ravnateljice Prve osnovne šole Slovenj Gradec, ga. Lidije Konečnik Mravljak ter ravnateljice OŠ Mislinja, ga. Natalija Aber Jordan, nismo slišali njunih izkušenj.

AD/6 Direktorica Zdravstvenega doma Slovenj Gradec, mag. Marjeta Vaupot je poudarila, da imajo dobre odnose s Srednjo zdravstveno šolo Slovenj Gradec, kar se ji zdi zelo pomembno. V tem vidi priložnost za bolnike, ko v času bolezni ostajajo sami in bi jim v tem času lahko bili v oporo dijaki prostovoljci. Veliko prednost vidi v »Kaži potu«, kjer so vnešeni ključni podatki, informacije in smernice za pomoč ljudem. Mnenja je, da se vanj vnesejo tudi pomembne informacije o prostovoljnih aktivnostih dijakov. Pomembno vlogo vidi v delu patronažne službe, ki ima najboljši vpogled v življenje ljudi in kjer prepoznajo tudi njihove probleme ter različne potrebe. Mag. Kolar Macur ob tem zopet poudari pomen povezovanja, saj smo v sodelovanju močnejši in boljši.

AD/7 Svoje mnenje je podala tudi dr. Neda Hudopisk, predstojnica NIJZ OE Ravne na Koroškem. Pravi, da lahko pomaga vsak posameznik, vendar se strinja, da skupaj lahko dosežemo več. Predlaga, da bi se večkrat sestali na sestankih, kjer bi se analizirala uspešnost izvedenih aktivnosti. Pravi, da je Kaži pot tisti pravi in pomemben pri nudenju dostopnosti informacij, kjer se vidijo, kje je potrebna pomoč in kdo jo lahko ponudi. Mnenja je, da ni dovolj, da ljudje, ki potrebujejo pomoč, sami iščejo to pomoč, ampak, da smo tudi mi tisti, da najdemo te pomoči potrebne posameznike ali skupine.

AD/8 Zaradi odsotnosti nismo slišali bogatih izkušenj vodje KDS enote Slovenj Gradec, mag. Marjane Kamnik.

AD/9 Iz Združenja Bank, sta se zoom sestanka udeležili Mateja Lah Novosel, ki je odgovorna urednica Bančnega vestnika in Ksenija Jaklin, strokovna sodelavka izobraževalnega centra. Mateja Lah Novosel je izrazila željo po sodelovanju, Ksenija Jaklin pa nam je podrobneje opisala njihove potrebe po finančnem opismenjevanju, po znanju finančnih pojmov ipd. Pripravljeni so tudi izobraževati dijake s tega področja, ti pa bi podajali znanje naprej starejšim. Pomanjkanje znanja vidi predvsem v e-bančnih storitvah. Pravi, da je to znanje pomembno tudi za knjižnice.

AD/ 10, 11 Interes za sodelovanje so pokazale tudi nekatere knjižnice in muzeji, vendar so bili predstavniki le teh na sestanku odsotni.

AD/ 12 K razpravi se je javil tudi ravnatelj OŠ Dr. Pavla Lunačka Šentrupert, Jože Tratar. Predlagal je kot neko nadgradnjo pomoči, kako bi lahko dijaki kot prostovoljci na domovih pomagali. Mnenja je, da je za učence pomoč na domu težja, ima več ovir, zato predlaga, da bi za začetek začeli pri svojih starih starših in bi potem svoje znanje širili naprej na ostale sorodnike, prijatelje, znance – torej preko priporočil.

Enakega mnenja je tudi dr. Čerčetova.

Mag. Kolar Macur ponovno poudari, da moramo biti pri mladoletnih osebah bolj pazljivi, kje bodo izvajali učenje IKT in za učenje na domu priporoča že polnoletne dijake. Pove tudi, da je gradivo, ki se je uporabljalo pri projektu v okviru Simbioze zelo koristno in še vedno uporabno, zato bi nam lahko bil za začetni zagon.

Ravnatelj OŠ Črna na Koroškem, Mitja Pranjic, je povedal, da bi bilo smiselno v projekt vključiti tudi društva upokojencev, saj je tudi njihovo društvo že imelo podobne tečaje. Svoje izkušnje je podala tudi direktorica Srednje šole Ravne, mag. Ivanka Stopar, ki je izrazila pohvale za današnji sestanek. Povedala je, da so tudi na njihovi šoli začeli z različnimi dejavnostmi prostovoljnega dela, kjer so dijaki skrbeli za starostnike. Z njimi so se pogovarjali, jim naredili kakšna manjša domača opravila, šli v trgovino, poslušali glasbo ipd., učili pa so jih tudi uporabo IKT, npr. kako kaj plačevati, videoklice ipd. Vsako leto je v prostovoljno delo vključenih približno 30 dijakov.

AD/13 Dr. Jože Gričar se je vključil v razpravo in izrazil odobravanje na učenje 1 dijak na 1 starejšega učečega. Pravi, da je tak način izpeljave učenja izredno produktiven, vendar zahteven. Mnenje je, da so tudi e-storitve, za katere imajo interes Združenje Bank, dobra ideja, kljub temu pa se je potrebno vprašati, ali so storitve dovolj razumljive za starejše. Podpira tudi idejo, ki jo je podala dr. Čerčetova, da se pišejo dnevniki, da se aktivnosti analizirajo. Vredno je poskusiti, pravi.

Mag. Kolar Macur da zaključek, da iz celotnega sestanka dobi potrditev, da je izražena potreba po učenju IKT in bo potrebno s skupnimi močmi delati na tem, da izpeljemo vse priporočene ideje udeležencev tega zoom sestanka. Ravnateljem pa dati v razmislek, da bodo mogoče ta projektni predlog vključili v letni učni načrt.

Dr. Gričar predlaga, da se zapisnik s tega sestanka pošlje tudi na Ministrstvo za šolstvo, da bodo morda lahko tudi na kakšne načine te predloge podprli. Predlaga tudi sodelovanje s tujino, kjer se po vsej verjetnosti tudi soočajo z enakimi težavami. Sodelovanje se naj torej širi tudi izven meja.

SKLEP

Današnji zoom sestanek je pokazal potrebo po učenju seniorjev o uporabi IKT, predvsem uporabo internetov in e-storitev. Slišali smo veliko idej in pobud, ki jih je zdaj potrebno samo še realizirati. Pred nami je delo, kjer je najbolj pomembno medsebojno povezovanje, sodelovanje in pomoč. Povezovati se moramo s pomembnimi lokalnimi ustanovami, med katerimi so predvsem zdravstveni domovi, socialni zavodi, izobraževalni zavodi, knjižnice, muzeji, občine, banke idr. Pozabiti ne smemo tudi na različna društva, kot npr. društvo upokojencev. Sodelovanje bomo širili tudi izven meja Slovenije. Kot prvi korak bi naredili nek logotip – razpoznavni znak, ki bo infotočka za iskalce tovrstne pomoči. Bistvo logotipa naj bo usmerjeno na seniorje in IKT. Skrb za izdelavo logotipa bo prevzela direktorica Zdravstvenega doma Slovenj Gradec, mag. Marjeta Vaupot. Pri zagotavljanju pomoči seniorjem pri uporabi interneta in e-storitev bodo glavni nosilci prostovoljci – devetošolci

osnovne šole in dijaki srednjih šol, zato pozivamo ravnatelje k razmisleku, da vključijo to dejavnost v svoj letni učni načrt. Seveda pa se lahko pridružijo tudi študentje in drugi prostovoljci.

PS

Da je današnja videokonferenca potekala brez zapletov, se moram zahvaliti tudi našemu računalničarju Marcelu Furmanu in sodelavki prof. Larisi Jeromel, ki je skrbno sledila našim razpravam in jih tudi zapisovala.

Mag. Jasna Kolar Macur